

VAN-E LÉTJOGOSULTSÁGA HALSZAKÜZLET NYITÁSÁNAK ISASZEGEN A TEIR ADATBÁZIS ALAPJÁN?

Does it make sense to open a fish shop in Isaszeg based on the TEIR services?

A dolgozat célja: döntéshozóknak kíván tanácsot adni üzleti beruházások előkészítése kapcsán- az egyik legfontosabb döntés meghozatalában, a megfelelő helyszín/-település kiválasztásában. Ennek a döntésnek a meghozatalához a TEIR (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer) adatbázisát, azon belül is az ITDR (Interaktív Területfejlesztési Döntéstámogató Rendszer) 2012-es év Területi statisztikai adatait használtam.

Mivel hazánkban egyre fontosabb téma a hazai halfogyasztás alacsony mértéke, ezért témaként a halszaküzletek meglétét, darabszámát és létjogosultságát elemeztem Magyarországon. Irányelv beruházási szempontból, hogy olyan településen van létjogosultsága (további) halszaküzlet nyitásának, ahol kimutatható a relatív hiány más élethelyzetekhez képest. A létezés fogalma megélhetést enged feltételezni.

Üzletnyitás előtt a helyi gazdaság helyzetének feltérképezése a legfontosabb teendő. Elsősorban az olyan témaköröket/adatsorokat kell vizsgálni, melyeket nevezhetünk vizsgálati szempontoknak (attribútumoknak), amelyek deklarálaton pozitív vagy negatív hatással vannak egy település hal-fogyasztására, annak alakulására. Így a települések és lakosaiknak gazdasági helyzetére (potenciális vevők meglétére), a felvevő piac nagyságára, és a konkuráló vállalkozások meglétére, darabszámára támaszkodva szimulációs modell alkotható az 1000 lakosra jutó boltok számának becslését illetően.

Ezeknek a „gazdasági felhajtóerőknek” a hivatalos adatait vizsgáltam Magyarország 3153 településén, majd azon településeket, ahol már üzemel halszaküzlet összehasonlíthatóvá tettem és a bevont szempontok mentén rangsoroltam. Az így létrehozott tanulási minta alapján a szakértői rendszert generálni képes hasonlóságelemzési robot képessé vált becslést készíteni halszaküzletek számáról egy adott településen a felhajtóerők rangsorainak értelmezése (vö. termelési függvény) alapján. Az elemezni kívánt település vizsgálati szempontjait (attribútumait) rangsorolnunk kell mintánk segítségével, így a szakértői rendszer képes megbecsülni, hogy az adott településen hány darab halszaküzletnek van létjogosultsága (a levezetett példa esetében Isaszeg településen).

A modell célcsoportjai kis- és nagykereskedelmi vállalkozások tulajdonosai, beruházók, üzleti klubok, önkormányzatok, szövetkezetek, érdekképviseltek, haltenyésztők, innovációs tanácsadók, stb., akiknek fontos lehet tanulmányunk eredménye és még inkább módszere piackutatási és beruházási döntések megalapozásakor.

Kulcsszavak: döntés; szakértői rendszer; szimuláció; halszaküzlet; létjogosultság